

Súd: Okresný súd Trnava
Spisová značka: 39C/16/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2117219791
Dátum vydania rozhodnutia: 03. 11. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ivana Hauerlandová, PhD.
ECLI: ECLI:SK:OSTT:2017:2117219791.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Trnava sudkyňou JUDr. Ivanou Hauerlandovou, PhD. v právnej veci žalobkyne: S. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom G. XXX/XX, X., zastúpená: JUDr. Pavol Čičmanec, advokát, Bavlárska 319/9, Trenčín proti žalovanému: C. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom G. XXX/XX, X., o neplatnosť darovacej zmluvy, takto

rozhodol:

I. Súd určuje, že darovacia zmluva spísaná formou notárskej zápisnice notárom I.. C. S. sp. zn. N 1519/2013, NZ 37653/2013, NCRIs 38340/2013 zo dňa 23.10.2013 uzavretá medzi žalobkyňou ako obdarovanou a žalovaným ako darcom, predmetom ktorej bola nehnuteľnosť - rodinný dom súpisné číslo XXX na parcele registra "C" číslo XXXXX/XX o veľkosti spoluvlastníckeho podielu 5/8 k celku, zapísaný na liste vlastníctva č. XXX, okres U., obec X., katastrálne územie X., vedený Okresným úradom Trnava, katastrálny odbor, je neplatná.

II. Súd žalobkyni priznáva nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

odôvodnenie:

1. Žalobkyňa sa žalobou podanou na tunajšom súde domáhala určenia neplatnosti darovacej zmluvy spísanej formou notárskej zápisnice notárom I.. C. S. sp.zn. N 1519/2013, NZ 37653/2013, NCRIs 38340/2013 zo dňa 23.10.2013 uzavretej medzi žalobkyňou ako obdarovanou a žalovaným ako darcom, predmetom ktorej bola nehnuteľnosť - rodinný dom súpisné číslo XXX na parcele registra "C" číslo XXXXX/XX o veľkosti spoluvlastníckeho podielu 5/8 k celku, zapísaný na liste vlastníctva č. XXX, okres U., obec X., katastrálne územie X., vedený Okresným úradom Trnava, katastrálny odbor (ďalej len „nehnuteľnosť“). Žalobu odôvodnila tým, že dňa 23.10.2013 došlo medzi žalobkyňou ako obdarovanou a žalovaným ako darcom k uzatvoreniu darovacej zmluvy formou notárskej zápisnice u notára I.. C. S. sp. zn. N 1519/2013, NZ 37653/2013, NCRIs 38340/2013, predmetom ktorej bola nehnuteľnosť. Kauzou tohto prevodu mal byť následný nepeňažný vklad nehnuteľnosti do obchodnej spoločnosti TICO-INVEST, a.s., ktorú zakladala., pretože v tom čase nedisponovala peňažným vkladom. Za dôvod neplatnosti považovala tú skutočnosť, že nehnuteľnosť bola v čase prevodu bezpodielovom spoluvlastníctve manželov, ktoré, hoci bolo rozsudkom Okresného súdu Trnava č.k. 27C/286/2013-13 zo dňa 04.07.2013 zrušené, nebolo vyporiadané. Žalobkyňa doplnila svoju žalobu argumentáciou, že na tunajšom súde prebieha konkurzné konanie pod sp. zn. 23K/8/2014, v ktorom sa speňažuje majetok žalovaného a predmetom je aj nehnuteľnosť, ktorej neplatnosti prevodu sa žalobkyňa domáha v tomto konaní. Pôvodne malo dôjsť k vkladu nehnuteľnosti do obchodného imania spoločnosti TICO-INVEST, a.s., avšak na fyzickú osobu žalovaného bol vyhlásený konkurz, v spoločnosti sa nepodnikalo, základné imanie sa nepeňažným vkladom nezvýšilo, v podstate išlo o mŕtvu spoločnosť. Na tunajšom súde prebehlo konanie o odporovateľnosť napadnutej darovacej zmluvy, v ktorom súd určil, že darovacia zmluva je neúčinná voči veriteľom žalovaného. Na tunajšom súde prebieha konanie o vylúčenie polovice majetku, ktorú podala žalobkyňa v auguste 2017, ďalej prebieha konanie o vyporiadanie BSM pod sp. zn.

31C/13/2017 a to z dôvodu, že došlo k odstúpeniu od zmluvy o vyporiadaní BSM po zrušení BSM súdom. Žalobkyňa v podstate žiada, aby majetok bol spravodlivo speňažovaný podľa vyporiadania BSM a keďže uplynuli tri roky, nastala zákonná fikcia, že majetok strán sporu je rozdelený na polovicu. Zdôraznila, že darované nehnuteľnosti patrili do bezpodielového spoluvlastníctva žalobkyne, preto ich nemohla nadobudnúť znova darovacou zmluvou. Pokiaľ ide o právny záujem, ten odôvodnila tým, že na liste vlastníctve je uvedená žalobkyňa. V konkurznom konaní je nejasné, aký majetok sa speňažuje, mal by sa speňažovať len majetok žalovaného. Ďalej prebieha dobrovoľná dražba, v ktorej sa začal speňažovať majetok. Právny záujem odôvodnila tým, aby došlo k zmene na liste vlastníctva v súlade s právnym stavom. Súdu predložila uznesenie Okresného súdu Trnava sp. zn. 36Cbi/5/2017 zo dňa 09.10.2017, ktorým súd na návrh žalobkyne na nariadenie neodkladného opatrenia proti I. D. a dražobnej spoločnosti, rozhodol, že I. D. je povinný zdržať sa speňažovania nehnuteľnosti na liste vlastníctva č. XXX a XXXX a ďalej, že dražobná spoločnosť je povinná zdržať sa vykonania dobrovoľnej dražby, pokračovania vo vykonávaní akýchkoľvek úkonov smerujúcich k realizácii dobrovoľnej dražby nehnuteľnosti na liste vlastníctva č. XXX a XXXX obaja do právoplatnosti skončenia konania vo veci samej.

2. Žalobkyňa teda tvrdila, že darovacia zmluva nespĺňa náležitosti prejavu vôle a právneho titulu, vady v predmete a subjekte spôsobujú absolútnu neplatnosť právneho úkonu. Poukázala na ustanovenie § 37 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého ak je prejav vôle neurčitý, právny úkon je neplatný. Žalovaný daroval žalobkyňi nehnuteľnosť, ktorú nadobudli spoločne a nerozdielne počas trvania manželstva. Keďže spoluvlastnícky podiel nadobudli spoločne a nerozdielne počas trvania bezpodielového spoluvlastníctva, nemohol žalovaný darovať žalobkyňi vec, ktorá im patrila spoločne. Na základe toho žiadala, aby súd určil, že darovacia zmluva zo dňa 23.10.2013 uzavretá medzi žalobkyňou ako obdarovanou a žalovaným ako darcom, predmetom ktorej bola nehnuteľnosť je neplatná.

3. Žalobkyňa v rámci procesného útoku na preukázanie svojich tvrdení označila a súdu predložila tieto dôkazy: rozsudok Okresného súdu Trnava č.k. 27C/286/2013-13 zo dňa 04.07.2013, darovacia zmluva spísaná formou notárskej zápisnice notárom I.. C. S. sp. zn. N 1519/2013, NZ 37653/2013, NCRIs 38340/2013 zo dňa 23.10.2013, kúpna zmluva zo dňa 22.03.2004, výpis z listu vlastníctva č. XXX, kat. úz. X., výpis z listu vlastníctva č. XXXX, kat. úz. X., uznesenie Okresného súdu Trnava sp. zn. 36Cbi/5/2017 zo dňa 09.10.2017.

4. Žalovaný sa vyjadril k žalobe podaním zo dňa 24.09.2017, že ako zmluvná strana darovacej zmluvy zo dňa 23.10.2013 nepoprel argumentáciu žalobkyne uvedenú v žalobe, žalovaný teda neuplatnil žiadne prostriedky procesnej obrany a súhlasne so žalobkyňou navrhol, aby súd určil, že darovacia zmluva zo dňa 23.10.2013 je neplatná. Žalovaný na pojednávaní súhlasil s tvrdeniami žalobkyne a súhlasil, aby sa vec dala do súladu s právnym stavom.

5. Súd vykonal dokazovanie oboznámením sa s listinami, ktorých odpisy boli stranám v priebehu konania doručené a neboli protistranou spochybnené a oboznámením sa s podstatným obsahom listín pojednávaní, teda vychádzal z nasledovných dôkazov: rozsudok Okresného súdu Trnava č.k. 27C/286/2013-13 zo dňa 04.07.2013, darovacia zmluva spísaná formou notárskej zápisnice notárom I.. C. S. sp. zn. N 1519/2013, NZ 37653/2013, NCRIs 38340/2013 zo dňa 23.10.2013, kúpna zmluva zo dňa 22.03.2004, výpis z listu vlastníctva č. XXX, kat. úz. X., výpis z listu vlastníctva č. XXXX, kat. úz. X.. uznesenie Okresného súdu Trnava sp. zn. 36Cbi/5/2017 zo dňa 09.10.2017.

6. Súd mal na základe vykonaného dokazovania preukázané tieto skutočnosti: V konaní medzi stranami sporu neboli sporné žiadne skutočnosti. Z rozsudku Okresného súdu Trnava č.k. 27C/286/2013-13 zo dňa 04.07.2013 mal súd preukázané, že bezpodielové spoluvlastníctvo strán sporu, ktoré vzniklo uzatvorením manželstva dňa 17.06.1995, bolo zrušené. Rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 04.07.2013. Z darovacej zmluvy spísanej formou notárskej zápisnice notárom I.. C. S. sp. zn. N 1519/2013, NZ 37653/2013, NCRIs 38340/2013 zo dňa 23.10.2013 uzavretej medzi žalobkyňou ako obdarovanou a žalovaným ako darcom mal súd preukázané, že žalovaný bezodplatne previedol na žalobkyňu nehnuteľnosť - rodinný dom súpisné číslo XXX na parcele registra "C" číslo XXXXX/XX o veľkosti spoluvlastníckeho podielu 5/8 k celku, zapísaný na liste vlastníctva č. XXX, okres U., obec X., katastrálne územie X., vedený Okresným úradom Trnava, katastrálny odbor. Z kúpnej zmluvy zo dňa 22.03.2004 mal súd preukázané, že na žalovaného bola nehnuteľnosť prevedená dňom 25.03.2004, kedy nastali právne účinky vkladu nehnuteľnosti do katastra nehnuteľností pod sp. zn. V XXXX/XX. Z výpisu z listu vlastníctva č. XXX, kat. úz. X. mal súd preukázané, že na liste vlastníctva

je ako vlastník nehnuteľnosti vedená žalobkyňa, ktorá nehnuteľnosť nadobudla darovacou zmluvou, ktorej vklad pod povolený dňa 06.11.2013 pod sp. zn. 432/13 a ďalej to, že na liste vlastníctva sú poznámky o prebiehajúcich konaniach: (i) o začatí súdneho konania na Okresnom súde Trnava pod č. k. 14C/357/2013 o neplatnosť Dohody o vyporiadaní BSM, vklad povolený dňa 18.10.2013 pod č. V XXXX/XX a Darovacej zmluvy, vklad povolený dňa 06.11.2013 pod č. V XXXX/XX - P XXXX/XX - Žiadosť o zápis poznámky - 508/13, (ii) P 573/14 + P1103/14 - na rodinný dom s. č. XXX na parc. č. XXXXX/XX: Uznesenie OS Trnava 14C/357/2013 zo dňa 30.4.2014, vlastníčka je povinná zdržať sa prevodu vlastníckeho práva alebo zriadenia vecného bremena, užívacieho práva alebo iného práva alebo farchy do právoplatného skončenia konania vo veci samej, právoplatné dňa 10.09.2014 v spojení s Uznesením KS TA 11 Co/462/2014, právoplatné dňa 10.09.2014 - 167/14, 556/14, (iii) P 590/14 - na rodinný dom s. č. XXX na parc. č. XXXXX/XX: Uznesenie KS Trnava 21Cob/65/2014 zo dňa 2.5.2014, vlastníčka je povinná zdržať sa prevodu vlastníckeho práva, zriadenia vecného bremena, užívacieho práva alebo iného práva alebo farchy - 170/14, 193/14, (iv) P 489/2017 - rodinný dom s. č. XXX na parcele registra C č. XXXXX/XX: Rozsudok OSTA č. 36Cbi/45/2014-85 zo dňa 13.01.2016 v spojení s Rozsudkom KSTA č. 21CoKR/10/2016-144 zo dňa 18.04.2017, právoplatné dňa 12.05.2017 - určuje sa, že Dohoda o vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva manželov V XXXX/XX je neúčinná voči veriteľom dlžníka v konkurze - 585/17, (v) P 489/2017 - rodinný dom s. č. XXX na parcele registra C č. XXXXX/XX: Uznesenie OSTA č. 23K/8/2014 zo dňa 16.06.2014 o vyhlásení konkurzu na majetok úpadcu; správca úpadcu V. I. R. D., C., C. XX/X, XXX XX U. - 585/17, (vi) P 556/2017 - Na rodinný dom s. č. XXX na parcele registra C č. XXXXX/XX - Poznomenáva sa podanie žaloby o vylúčenie majetku zo súpisu všeobecnej podstaty podľa § 78 zákona č. 7/2005 Z.z. o konkurze a reštrukturalizácii v znení neskorších predpisov prijatej dňa 18.08.2017 na Okresnom súde Trnava pod číslom konania 36Cbi/5/2017, žalobkyňa: V. S. C.; žalovaný: V. I. R. D., C.. správca konkurznej podstaty. Návrh na zápis poznámky do katastra nehnuteľností zo dňa 18.08.2017 - 624/17, (viii) P 598/2017 - Na rodinný dom s. č. XXX na parcele registra C č. XXXXX/XX sa poznomenáva začatie konania o neplatnosť darovacej zmluvy na základe žaloby podanej na Okresný súd Trnava dňa 08.09.2017 pod spisovou značkou 39C/16/2017 - 659/17.

Z výpisu z listu vlastníctva č. XXXX, kat. úz. X. mal súd preukázať, že na liste vlastníctva je evidovaná parcela registra „C“ parc. č. XXXXX/XX o výmere 488 m², zastavané plochy a nádvoría, právny vzťah k stavbe evidovanej na pozemku XXXXX/XX je evidovaný na liste vlastníctva č. XXX.

7. Súd posudzoval skutkové tvrdenia a právne argumenty strán ohľadom neplatnosti napadnutej zmluvy a dospel k záveru, že žaloba bola podaná dôvodne.

8. Podľa § 34 Občianskeho zákonníka: Právny úkon je prejav vôle smerujúci najmä k vzniku, zmene alebo zániku tých práv alebo povinností, ktoré právne predpisy s takýmto prejavom spájajú.

9. Podľa § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka: Právny úkon sa musí urobiť slobodne a vážne, určite a zrozumiteľne; inak je neplatný.

10. Podľa § 39 Občianskeho zákonníka: Neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

11. Podľa § 143 Občianskeho zákonníka: V bezpodielovom spoluvlastníctve manželov je všetko, čo môže byť predmetom vlastníctva a čo nadobudol niektorý z manželov za trvania manželstva, s výnimkou vecí získaných dedičstvom alebo darom, ako aj vecí, ktoré podľa svojej povahy slúžia osobnej potrebe alebo výkonu povolania len jedného z manželov, a vecí vydaných v rámci predpisov o reštitúcii majetku jednému z manželov, ktorý mal vydanú vec vo vlastníctve pred uzavretím manželstva alebo ktorému bola vec vydaná ako právnenému nástupcovi pôvodného vlastníka.

12. Podľa § 145 ods. 2 Občianskeho zákonníka: Z právnych úkonov týkajúcich sa spoločných vecí sú oprávnení a povinní obaja manželia spoločne a nerozdielne.

13. Podľa § 148 ods. 1 Občianskeho zákonníka: Zánikom manželstva zanikne i bezpodielové spoluvlastníctvo manželov.

14. Podľa § 149 ods. 1 Občianskeho zákonníka: Ak zanikne bezpodielové spoluvlastníctvo, vykoná sa vyporiadanie podľa zásad uvedených v § 150.

15. Podľa § 149 ods. 4 Občianskeho zákonníka: Ak do troch rokov od zániku bezpodielového spoluvlastníctva manželov nedošlo k jeho vyporiadaniu dohodou alebo ak bezpodielové spoluvlastníctvo manželov nebolo na návrh podaný do troch rokov od jeho zániku vyporiadané rozhodnutím súdu, platí, pokiaľ ide o hnutelné veci, že sa manželia vyporiadali podľa stavu, v akom každý z nich veci z bezpodielového spoluvlastníctva pre potrebu svoju, svojej rodiny a domácnosti výlučne ako vlastníak používa. O ostatných hnutelných veciach a o nehnuteľných veciach platí, že sú v podielovom spoluvlastníctve a že podiely oboch spoluvlastníkov sú rovnaké. To isté platí primerané o ostatných majetkových právach, ktoré sú pre manželov spoločné.

16. Podľa § 150 Občianskeho zákonníka: Pri vyporiadaní sa vychádza z toho, že podiely oboch manželov sú rovnaké. Každý z manželov je oprávnený požadovať, aby sa mu uhradilo, čo zo svojho vynaložil na spoločný majetok, a je povinný nahradiť, čo sa zo spoločného majetku vynaložilo na jeho ostatný majetok. Ďalej sa prihliadne predovšetkým na potreby maloletých detí, na to, ako sa každý z manželov staral o rodinu, a na to, ako sa zaslúžil o nadobudnutie a udržanie spoločných vecí. Pri určení miery pričinenia treba vziať tiež zreteľ na starostlivosť o deti a na obstarávanie spoločnej domácnosti.

17. Podľa § 137 písm. c) Civilného sporového poriadku: Žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o určení, či tu právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem; naliehavý právny záujem nie je potrebné preukazovať, ak vyplýva z osobitného predpisu.

18. Obchádzanie zákona predstavuje situáciu, v ktorej právny úkon formálne zodpovedá zákonnej norme, avšak v konečnom dôsledku vznikajú (menia sa alebo zanikajú) práva a povinnosti, ktoré sú v rozpore s účelom a zmyslom zákona.

19. Darovanie napríklad rodinného domčeka patriaceho do bezpodielového spoluvlastníctva manželov jedným z manželov druhému manželovi treba posudzovať ako obchádzanie (§ 39 OZ) kogentných ustanovení Občianskeho zákonníka o rozsahu a trvaní bezpodielového spoluvlastníctva manželov. (R 42/1972)

20. Ak je dôvodom neplatnosti právneho úkonu rozpor so zákonom alebo jeho obchádzanie (§ 39 OZ), súd v odôvodnení rozsudku musí presne uviesť, v čom tento rozpor (alebo obchádzanie), prejavujúci sa v nedovolenosti konkrétneho dojednania účastníkov, spočíva, inak je jeho rozsudok nepreskúmateľný. (NS SR 2 Cdo 227/2004; zbierka stanovísk 2/2014).

21. Občiansky zákonník formou bezpodielového spoluvlastníctva upravuje spoločenstvo vlastníckych práv manželov k veciam, ktoré nadobudli počas trvania manželstva. Bezpodielovosť účasti na výkone spoluvlastníckych práv a povinností je preto jedným z pojmových znakov tohto spoluvlastníctva medzi manželmi. Ďalším je zásada rovnoprávnosti manželov a zásada spoločnej a rovnakej účasti na nadobúdaní práv.

22. Vznikom manželstva vzniká aj bezpodielové spoluvlastníctvo manželov ku všetkému, čo môže byť predmetom vlastníctva fyzickej osoby a čo manželia, resp. niektorý z nich, nadobudli za trvania manželstva okrem výnimiek uvedených v ustanovení § 143 a 143a. Predmetom bezpodielového spoluvlastníctva sú všetky hmotné veci (hnuteľné i nehnuteľné), ktoré nadobudol niektorý z manželov zákonom dovoleným spôsobom (kúpnu zmluvou, spracovaním, vydržaním a pod.) za trvania manželstva, s výnimkou a) vecí získaných dedičstvom, b) vecí získaných darovaním, c) vecí, ktoré podľa svojej povahy slúžia osobnej potrebe alebo výkonu povolania len jedného z manželov, a d) vecí vydaných v rámci predpisov o reštitúcii majetku jednému z manželov, ktorý mal vydanú vec vo vlastníctve pred uzavretím manželstva alebo ktorému bola vec vydaná ako právnomu nástupcovi pôvodného vlastníka.

23. Platne sa môžu obdarúvať manželia len za predpokladu, že dar pochádza z oddeleného (samostatného) majetku jedného z manželov. Ak dar pochádza z majetku patriaceho do bezpodielového spoluvlastníctva, prevažná časť praxe zastáva stanovisko, že nemôže ísť o platné darovanie, lebo je podľa platného právneho stavu v rozpore s kogentnou úpravou bezpodielového spoluvlastníctva manželov. V danom prípade mal súd preukázané, že k nadobudnutiu nehnuteľností došlo počas trvania manželstva. K darovaniu došlo síce po zrušení bezpodielového spoluvlastníctva, ale pred jeho vyporiadaním, dar teda nepochádzal zo samostatného majetku druhého manžela.

24. Ak je žalovaný odporca zapísaný v katastri nehnuteľnosti ako vlastník nehnuteľnosti, má navrhovateľ naliehavý právny záujem na určení svojho vlastníckeho práva, lebo také rozhodnutie súdu môže byť aj podkladom pre vykonanie zmeny zápisu v katastri nehnuteľností. (ZSP 4/2003 str. 103)

25. Súd dôkazy vyhodnotil jednotlivito a v ich vzájomnej súvislosti a vec právne posúdil tak, že napadnutá darovacia zmluva je absolútne neplatná. Keďže súd dospel k záveru, že na požadovanom určení je daný naliehavý právny záujem a darovacia zmluva je neplatná z dôvodu uvedeného v § 39 OZ pre obchádzanie kogentných ustanovení o bezpodielovom spoluvlastníctve manželov, ďalšie dôvody neplatnosti neskúmal a žalobe vyhovel v plnom rozsahu, keď určil, že darovacia zmluva zo dňa 23.10.2013 je neplatná.

26. Podľa § 262 ods. 1 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. Podľa § 262 ods. 2 CSP o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti uznesenia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá vyšší súdny úradník. Súd v súlade s citovanými ustanoveniami a v spojení s § 255 ods. 1 CSP priznal žalobcovi ako plne úspešnej strane v konaní plnú náhradu trov konania.

Poučenie:

Proti rozsudku je možné podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Trnava /§ 365 ods. 1 CSP/.

Proti tomuto rozsudku by odvolanie nebolo právne účinné, nakoľko strany sporu sa práva podať odvolanie výslovne vzdali do zápisnice na súde po vyhlásení rozhodnutia.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľný exekučný titul, môže oprávnený podať návrh na výkon exekúcie podľa osobitného zákona /zák. č. 233/1995 Z.z./.